

[Bernhard Baunsgaard.]

Poul Hartling har tidligere været inde på sådanne betragtninger. Men der skal ikke megen eftertanke til, før man erkender, at under den betingelse så forsvinder det frie og frisindede. Frihed og frisind kan ikke forenes med kravet om godkendelse fra et flertal. Frihed, det er frihed under ansvar. Man kan naturligvis vælge et andet samfund. Man kan vælge et samfund, hvor man vil støtte kunst og kultur, men kun den kunst og den kultur, som flertallet anser for sund og livsbekræftende. Det gør man mange steder, og mange foretrækker et sådant samfund, for der er intet foruroligende i det. Der er heller ikke noget nyt i det. Der er ingen chance for fremskridt.

For det andet spurgte hr. Ninn-Hansen, om det krav, jeg stillede op om kvalitet, ikke medførte, at man gav støtte til en nazistisk film. Jeg vil gerne have lov til at citere, hvad jeg sagde om kvalitet. Ordet er stort og forpligtende, sagde jeg, og det er ikke det teknisk perfekte, der skal interessere, det er alene evnen til at få os til at overveje på ny, at få os til endnu en gang at sætte vore opfattelser under diskussion. Der er intet nyt i at lave en nazistisk film. Der er intet nyt i at fremstille ideer om retten til at udrydde andre mennesker. Vi har så langt tilbage som fra det assyriske rige i Mesopotamien kunstnerisk meget fremragende fremstillinger af disse nazistiske ideer. Der er intet nyt i det. Det er ikke det, vi skal støtte. Det er nye måder at tænke på.

Det sidste spørgsmål drejede sig om Baader-Meinhofgruppen. Jeg vil bede den konservative forslagsstiller om at tænke på, hvilke muligheder nye opfattelser får for at bryde igennem, hvis flertallet altid skal bestemme. Svaret er: alle fredelige muligheder er spærrede; der er kun vold og revolutionen tilbage.

Kristine Heltberg (SF):

Jeg vil udtrykke min bekymring over, at man i denne sal overhovedet tager spørgsmålet op om andre landes syn på, hvad der bliver produceret af kunstværker i dette land. Det er umådelig bekymrende, at man i det danske folketing overhovedet kan bekymre sig om sådan nogle ting. Vi ved jo kun alt for godt, hvor sådan noget fører hen. Selvfølgelig regner jeg ikke med, at det konservative folkeparti går ind for censur. Jeg ved udmærket godt, at vi alle sammen har skrevet under på grundloven og selvfølgelig alle sammen vil holde den,

og det ligger mig naturligvis fjernt at tro, at noget i retning af Berufsverbot el. lign. ad denne snørklede vej skulle bane sig vej fra Vesttyskland f. eks. til Danmark. Men alene dette, at man inddrager i denne debat, hvordan man i udlandet vil se på dette eller hint, det synes jeg er mere end bekymrende.

Der er nævnt nogle konkrete eksempler, hvoraf i hvert tilfælde ét er en klar provokation mod demokratiet. Jeg tænker her på Jens Jørgen Thorsens film, som man naturligvis først og fremmest må betragte som en bevidst provokation. Men her kan man sige: selv om dette var passeret, selv om denne film var blevet produceret og havde vakt den irritation, som allerede omtalen af den har vakt, hvad så? Er vi ikke stærke nok til at bære sådan en provokation? Jeg vil erindre om kulturministerens anden rolle som trafikminister. Ville man afskaffe togene, fordi nogle af dem bliver afsporet – med langt større ulykker til følge end et uheld på kunstlovgivningens område?

Jeg forstår ikke, at man kan generalisere ud fra nogle enkelte situationer, som man selvfølgelig kan sige er uheldige. Jeg mener, det netop er i sådanne tilfælde at demokratiet må stå sin prøve, og jeg vil erindre om Mark Twains meget kloge ord om, at man måske burde ændre ordene i Fadervor, hvor der står »Og led os ikke i fristelse« til: »Og led os i fristelse«, for først ved at være udsat for denne fristelse, kun ved at være udsat for det onde ved vi, om vi overhovedet har kraften og styrken til at bære det. Jeg hører til dem, der tror, at vi har den styrke, og det bekymrer mig meget, at det ser ud til, at flere af folketingets medlemmer end sidste gang, vi drøftede disse sager, synes at være i tvivl om demokratiets bærekraft.

Chr. Christensen (KrF):

Jeg beklager, at denne debat er ved at udvikle sig i retning af, at partier, som har en holdning over for et ganske bestemt spørgsmål her, ligesom tillægges noget kulturjendsk og noget kulturnegativt. Ingen kan beskyldes kristeligt folkeparti for ikke at være parat, når det drejer sig om at bære frem den kunst, som virkelig er værdifuld, og når det drejer sig om at være med til at sikre den kunstneriske frihed. Men det indebærer et enormt ansvar for dem, der udøver denne kunst. Det skal jeg komme ind på i forbindelse med det næste forslag.